

Cuvântarea

P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului, ținută în 20 August 1933 la deschiderea congresului Federației studenților universitari, din zilele de 20—22 August 1933.

Iubită Tinerime Universitară!

Precum primăvara nu se scumpește a dăruirii haine împodobite florilor minunat pictate de razele soarelui, nici Dumnezeu nu s'a scumpit a da neamului românesc mândre vlăstare împodobite cu primăvara vieții. Asemenea vlăstare sunteți DVoastre, iubiți tineri studenți universitari, plini de dorința de a avea inimi curate și suflete neprihănite, ca albul vălului de mireasă și ca vestmântul de cer senin al Ingerului Invierei.

În mijlocul acestor flori mândre ale neamului nostru am venit și eu, iubii mei, pentru că spre voi sboară nădejtile de mai bine ale neamului nostru, precum harnicele albine caută florile aromate. Cu ochii mei sufletești văd nestrămutata voastră dorință de a rămâne pururea tineri, dar și în sufletul meu arde dorința de a fi voi pururea tineri în idei și fapte încununat de aureola vecinicii. Doresc și eu împreună cu voi să rămână pururea în sufletul neamului nostru primăvara adevăratei vieți sufletești, pentru că după cuvântul Scripturii: „Ori ce trup este ca o iarbă și orice mărire a lui este ca o floare a ierbeii; s'a uscat iarbă, a căzut și floarea, iar cuvântul Domnului rămâne în veac” (I Petru 1. v. 24—25).

Un val de apă la începutul isvorului nu poate înfățișa devenirile lui viitoare, dar DVoastre în cea mai primăvărată tinerețe voiți să

manifestați pe calea congreselor studențești, că sunteți un val puternic în curgerea viitoare a fluviului nesfârșit al neamului românesc. Orice român bun din generația bărbăției, întrebându-l ce dorință are, ar trebui să răspundă, că dorește să devie iarăș tânăr, pentru că împreună cu tânăra generație de azi, asemenea garoafelor ce-și întind capul încununat cu flori să împrăștie mirosul la orice trecător, într'o avântată pornire să se integreze în voința admirabil solidarizată și disciplinată a națiunii noastre. Nu vom trece cu vederea diversitatea prea mare a sirenelor cari umblă să direcționeze avântul forțelor tinerești și astfel nu ignorăm nici necesitatea unor eforturi mari pentru crearea unei adevărate voinți solidarizate a neamului nostru, ba tocmai ne simțim datori dela început să accentuăm, că cu toții avem datoria să ocolim drumul experimentărilor neverificate.

Toată lumea se plânge de fraude în instituțiile publice, de falimentul multor întreprinderi financiare și comerciale și cei mai mulți pleacă spre drumuri noi, de experimentări periculoase, dar se desinteresează de anemismul spirituală. Civilizația lumii de azi este lipsită de principii salvatoare și cu dreptate spune M. René Guenon în cartea sa: „La Crise du Monde Moderne”, că: „Civilizația modernă este într'adevăr ceea ce se poate numi o civilizație cantitativă, care nu poate lua altă formă, decât de a spune că este o civilizație materială”. Profesorul francez M. Paul Langevin după ce relevă că prin biruințele tehnicii munca omului a devenit mai lipsită de bucurii, accentuiază că: „Problema actuală cu adevărat este o problemă de dreptate și nu de tehnică. Cele mai noi mijloace de acțiune s'au dezvoltat foarte repede într'o lume rău pregătită pentru a o primi și în loc să aibe un profit toți oamenii, mijloacele de acțiune au fost exploatate mai cu seamă de

persoane egoiste, fie în mod individual, fie colectiv.

Lupta pentru mai multă dreptate socială, consolidarea sufletească este deci una din cele mai imperioase porunci ale timpului nostru. Biruința asupra egoismului ne va putea asigura aceleași vibrații ale sufletului și același gând comun de a persevera într-o muncă adăpată din rezervele idealiste ale neamului nostru. Cu alte cuvinte ne trebuiesc suflete curate și purificate de miasmele egoismului. Bine a spus d-l ministru al Instrucțiunii, distinsul învățat D. Gusti la serbarea de 50 ani a societății „Tinerimea Română”: „Nu este biruință mai nobilă decât cea câștigată în lupta spirituală. Societatea românească are nevoie de o elită. Vai de statul și societatea căreia îi lipsește această elită intelectuală și de conducere. Școala trebuie să-i aleagă pe cei mai buni și să-i redea societății”.

Biserica este datoare să contribuie cu partea ei de muncă pentru pregătirea acestei elite intelectuale, ai cărei membri trebuie să meargă pe calea de mijloc între exagerarea valorii lor în fața lumii și între modestia de a nu căuta să-și valorifice puterile lor sufletești. Biserica, în taină, prin învățământul religios, lucrează la formarea capacității interioare, spirituale active a tineretului, în spirit de devotament și supunere. Cerul auriu cu strălucirea lui este o simplă inchipuire produsă de atmosferă prin refringerile ei de lumină, dar fondul sufletesc curat, lipsit de egoism, gata de jertfă al tineretului și al oricărei făpturi umane, în Evanghelia lui Hristos se găsește, pentru că aici se găsesc virtuțile desăvârșite, cari constituiesc umanitatea ca atare, valoarea omului. Distinsul profesor universitar Ion Petrovici, în scrierea sa „*Valoarea Omului*” spune că înainte de războiu principiile creștine făcuseră reale progrese în interiorul statelor, se respecta persoana și averea altuia, iar ordinea era menținută prin conștiința creștină, dar după războiu egoismul nu mai are margini, desconsiderând drepturile altuia și distrămând ordinea socială isvorâtă din iubirea și respectul aproapelui. Și dacă un profesor atât de distins timbrează aceste fenomene ca rezultate ale moralei anti-creștine, trebuie să ne grăbim a striga tuturor oamenilor că Evanghelia lui Hristos nu este ca o planetă ce s'a ivit pe cer fără știrea învățaților, ci manifestarea voinței divine către steaua cea mai mândră a creațiunii: *omul*, pentru care s'a vestit Evanghelia mântuirii.

În lipsa acestei Evanghelii, în Italia renașterii, în Anglia restaurațiunii, în Franța conventului și directoratului, omul a revenit la pă-

gânism. Dorul de plăceri și brutalitatea au început să-l stăpânească, tocmai ca pe vremea împăraților August și Tiberiu, când egoismul și sensualitatea aveau întâietatea. Față de acea privescătoare păgână, care stimula numai dorul de stăpânire și de exploatare a altora, legea creștină a venit cu idealul slujirii lui Dumnezeu ca stăpân al tuturor, prin credință, dreptate, onestitate, blândețe și respect. „Nici rațiunea filozofică, nici cultura artistică și literară, nici chiar onoarea feudală, militară și cavaleriească, nici un cod, nici o administrație, nici un guvern, nu pot aduce acest serviciu. Numai el ne poate opri în loc pe priporul fatal, ca să stăvilească alunecșul pe nesimțite, prin care fără răgaz și cu toată greutatea caracteristică ei, rasa noastră dă mereu înapoi. „Bătrâna Evanghelie, oricare i-ar fi învelișul actual, este și azi încă cel mai bun auxiliar al instinctului social” (Hippolyte Taine; Puterea moralizatoare a creștinismului).

Am stăruit mai mult asupra valorii principiilor creștine, pentru că din inimă doresc ca ideea creștină despre lume să străbată simțirile D-voastre creștinești, îmbrăcându-vă armonios în entuziasmul, care să vă înalțe până la înțelegerea adevărului, că neamul nostru românesc este un neam de eroi, întărindu-și puterea de rezistență din comorile de credință și tradiție inspirate de Evanghelia lui Iisus. Realitatea daco-romană desemnându-și apogeul prin România Mare, care va trăi chiar și atunci, când ar dispărea toate visurile și nădejzile omenești, cere dela generația tânără atitudine și conștiință demne, care să lucească în zările viitorului românesc, precum în nopțile de vară stelele lucesc, pline de feerică lumină. Îmi place să cred că nici un tânăr intelectual român nu va aluneca pe panta acelei organizații oculte masonice, care trece pe aderenții săi cu ochii legați în vestibulele sale și îi ține timp îndelungat în camere obscure, iar apoi îi trece tot cu ochii legați în încăperi, unde li se țin alocuții în spirit străin de sufletul neamului și de către oameni cari n'au contribuit cu nimic la formarea Mării României, întemeiată pe lacrimi, dureri și sânge.

Doresc din tot sufletul meu să vă adaptați formulelor de viață ale zilelor de azi, cari cer oameni cu caractere de bronz, respingând a-și ascunde slăbiciunea sub pulpana apucăturilor politicianiste și căutând ca țara noastră să se înzestreze cu oameni cât mai cinstiți și mai încrezători în elanul vital al românismului.

Căutați să vă închinați numai adevărului

verificat prin cunoștințe cât mai solide ca depozit sacru al rațiunii luminate. Și ca să aveți cu toții o rațiune luminată, orientați-vă după criteriile înțelepciunii creștine, adevăratul dreptar al voinței omenești. Orice trebuie să faceți sau să evitați să cumpeniți cu criteriile înțelepciunii creștine. Astfel rațiunea va fi bun sfătuitor dacă veți consulta experiența altora, a părinților, dacă veți cumpeni cu mintea avantajile și scăderile unei situații, dacă veți fi receptivi, evitând a lua de bani buni orice teorie și dacă veți avea o observație cumpenită.

Și acum, încheiând cuvântarea mea, exprim o dorință, care după convingerea mea, va fi o realitate a bucuriei sufletești: doresc ca toți să fiți membrii ai adevăratei elite intelectuale a neamului și precum între cele 42.000 specii de flori ale Europei numai 4200 au miros și dintr'acestea numai 1194 specii sunt albe iar dintr'acestea numai 187 sunt mirositoare, dar aceste flori mirositoare prin parfumul lor cinstesc tot neamul florilor, așa Dvoastre ca flori sufletești de elită ale noastre să faceți cinste Românilor, al cărui viitor îl asigurați prin virtuțile voastre.

Cu aceasta dorință Vă împărtășesc arhieriasca mea binecuvântare, dorindu-vă tuturor sănătate și sporire bună întru toate cele de folos spre fericire, strigând:

Trăiască M. Sa Regele Carol II!

Trăiască România!

Trăiască Studențimea Română!

Amin.

Pelerinaj la Sf. Mănăstire a Bodrogului.

Unei fetițe mute de 11 ani, i se deschide graiul.

Puterea credinței ortodoxe a concentrat și la sărbătoarea Adormirei Maicei Domnului din 15 Aug. a. c., mil de credincioși la Sf. Mănăstire dela Bodrog, ca aici să mulțumească lui Dumnezeu pentru toate bunătățile dăruite lor în anul trecut, și să ceară ocrotirea Maicei Sfinte asupra caselor și familiilor lor.

Mulțimea de creștini a început să sosească la sfântul lăcaș de închinare românească, încă de Luni, în grupuri, după comune sau regiuni. Cel mai mulți erau conduși de către unul sau mai mulți preoți și soseau înțonând frumoasele noastre cântări bisericești. Fiecare grup de pelerini a fost întâmpinat de neobositul stareț al Sf. Mănăstiri I. P. Cuviosul Arhim. Policarp Morușca, îmbrăcat în ornate sfinte. Au sosit neobicit de mulți creștini

din Banat, chiar de pela Caransebeș, apoi din Bihor, de pela Abrud, Câmpeni etc.

Din Ungaria au sosit vre-o 150 de credincioși sub conducerea părintelui Sabău Dumitru din Giula. Unii au fost forțați să rămâie la frontieră, căci n'au avut scrisorile de trecere în ordine.

Din Arad au fost la Sf. Mănăstire mai mulți intelectuali, între cari părintele consilier eparhial M. Păcățianu, părintele Pârveu, d-nul subprefect Dr. Ciuca, consilierul orașului C. Popa, etc.

Serviciile religioase s'au făcut după programul publicat în acest organ. Și au fost conduse cu multă stăruință și evlavie de părintele Arhim. Morușca.

Încă din ajunul praznicului preoții au oficiat sf. maslu și diferite rugăciuni asupra pelerinilor. Iar în ziua de Sf. Mărie s'a slujit sf. liturgie în sf. Mănăstire și afară în foisor, pentru publicul mare, din care nici 10 procente n'a încăput în biserică.

Slujba sf. liturgii s'a oficiat în foisorul mănăstirii în fața miilor de creștini de Arhim. Morușca, consilierul eparhial M. Păcățianu, protopopul Marșeu, preoții Pârveu, Monția, Brădean, Morar, Brad, și diaconul M. Măcincic de față fiind și P. S. Sa Episcopul C i o r o g a r i u dela Oradea. La priceasnă a vorbit convingător părintele Arhimandrit, despre forța religiei ortodoxe în trecutul neamului românesc, iar părintele protopop Marșeu, despre foloasele ce isvoresc din puterea credinței.

Printre bihoreni veniți în pelerinaj la sf. Mănăstire era și văduva lui Ardelean Florea din Roit lângă Oradea, cu fetița sa Maria de 11 ani, mută din naștere.

Mănată de o puternică credință, nefericita mamă cu nenorocita ei fetiță a făcut un drum de 3 zile până la Bodrog, ca să se închine la icoana Maicei Domnului și să ceară milostenia cerului asupra fetiței sale mute.

Milostenia căutată s'a coborât asupra fetiței la sf. maslu. Fetița a început să grăiască și încet să răspundă la întrebările puse ei. Știrea s'a lătit ca fulgerul printre pelerini, cari au rugat pe părintele Arhim. Morușca să le arate fetița. I. P. C. Sa a ridicat fetița pe extrada altarului și într'o cuvântare emoționantă a arătat credincioșilor cum bunul Dumnezeu ascultă rugăciunile preoților, împreunate cu ale creștinilor. Mulțimea a căzut în genunchi și plângând lăuda pe Dumnezeu și preamărea în cântări evlavioase pe Mântuitorul Hristos și Maica Domnului.

Din mizeriile preoției.

(Memoriile unui preot.)

(Continuare.)

Ca scopul acesta să nu se realizeze, sinodul parohial, îndemnat de părintele, s'a reținut dela alegere, ajungându-se la rezultatul descris mai sus.

Și dacă alegerea aceasta nu avea și alte consecințe, era floare la ureche; părintele însă, clocea în sufletul său răzburarea; iar ținta puteam fi numai eu.

Dar purtarea mea corectă și prevenitoare, față de toți, a impus poporului respect față de persoana mea. Numai părintele își făcea de cap. El în stare de ebrietate m'a atăcat odată, chiar în fața Comitetului parohial.

Iată alegerile de preoți, unde au loc interesele materiale și personale, ce năcazuri pot aduce pe capul preoților; dar în cazurile acestea suferă și poporul, cum se va vedea mai la vale.

* * *

Dupăce păr. Teodor și-a dat de leac, s'a mai potolit, cu atât mai vârtos, că i-a murit și fata, care atunci era măritată după un învățător din altă comună. Dar acum s'a ivit un alt urzitor al interesului pentru o nouă alegere de preot, ceace se putea ajunge numai cu delăturarea mea, fie și cu ajutorul mijloacelor celor mai drastice.

Cel interesat pentru o nouă alegere de preot era învățătorul comunei, carele tocmai pe timpul acesta își ocupase aici postul, venind din Crivobara, o comună mică din protopopiatul Belințului, unde, de groaza lui, poporul a trecut la biserica gr. cat. că stăruia să-i facă fata preoteasă. Că, la noi, sub era dreptului constituțional din biserică, cine a avut interes la o alegere de preot, a pus în mișcare toate pietrele, ca să exopereze alegerea și dacă a ajuns la succes, nu e nici o mirare.

Învățătorul acesta, om ca de 45 de ani, avea pe lângă el soția cu un fecior și 3 fete, dintre cari una candidată de preoteasă. Numele acestui învățător era Vasile Miși. El, ca să-și vadă fiica preoteasă, avea să pună la cale alegerea, în care să fie ales un tânăr teolog, care să se căsătorească cu fata lui. Deci, ca să-și ajungă scopul, trebuia să-și facă și popor, care să-l țină pe candidatul lui. Și s'a pus pe lucru.

Mai întâiu a aflat de bine să agite poporul, ca să treacă la biserica gr. cat. Dar nu au trecut decât doi: cei mai buni aderenți ai lui. Apoi a ațijit poporul în contra mea, a comitetului și epitropiei parohiale, cerând anchetă, sub cuvânt că s'au delapidat banii bisericești și culturali. În fine a pârât antisția comunală, pe motivul, că a administrat rău averea comunei. Pe calea aceasta ținea tot la popularitate.

Și urmarea a fost, că a venit ancheta: în contra celor dintâi, din partea autorității bisericești, iar în contra antisției comunale, din partea județului, dar s'a constatat, că toți pârâții sunt nevinovați.

Atunci comitetul și epitropia parohială au făcut denunț în contra învățătorului: pentru neglijență în oficiu, purtare nemorală, falzificare de cambii, ș. a. dar denunțul s'a năruiat undeva, într'un birou, așa, că învățătorul respiră liber. Și văzându-se a fi călare, a socotit că face bine să mă intimideze pe mine, ca să părăsesc parohia, prin aceea, că mi-a dat foc de 2 ori, arzându-mi întâi grajdul și a doua oră casa. Atunci am cerut cu inzișteță cercetarea acuzei date contra lui, după care s'a cercetat grabnic și judecat, ca învățătorul să fie amovat. Când i-s'a publicat sentința din parte inspectorului școlar, membrii comitetului parohial i-au vorbit învățătorului: „*Dacă până mâine dimineață nu părăsești locuința școlii, venim noi și-ți aruncăm hainele în drum*“. El până seara s'a și mutat la o vecină milostivă, care i-a oferit adăpost. Imediat după aceasta, femeea lui, care era pe patul morții, a murit. Iar el cu întreagă familia, între huiduilele publicului, a părăsit comuna.

O, ce jalnică tragedie! Dar sfârșitul ei? Învățătorul s'a ales cu alungarea din comună; eu, afară de alte suferințe, m'am ales cu edificiile mistuite de foc; 2 creștini, cari trecuseră la bis. gr. cat. cu pierderea averilor; iar comuna bisericească, ca complex, în loc de liniște și progres, a ajuns un câmp de tulburări. Și să ne întrebăm, pentruce? Răspunsul e: pentru o alegere de preot, ori mai bine zis: pentru o alegere de preoteasă, pusă în perspectivă de cătră niște oameni conduși de interese mârșave, materiale și personale.

(Va urma).

Problema Mitropoliei Banatului

de Dr. A. COSMA-junior.

Moartea episcopului dr. Iosif Traian Bădescu din Caransebeș a adus din nou în discuție problema mitropoliei Banatului. Toată opinia publică bănățeană se agită cu viu interes în jurul acestei chestiuni și pretutludenți se discută cu diferite comentarii, multe combinații privitoare la complectarea scaunului episcopesc. Ziarele avansează chiar și o serie de nume de candidați, arătând în culori diverse calitățile și șansele fiecăruia. Din toate se desprinde însă o atitudine și o dorință unanimă. Bănățenii vor un episcop de origine bănățeană.

În legătură însă cu chestiunea sedisvacanței din Caransebeș, lumea discută și problema mitropoliei Banatului.

Se aruncase mai de mult ideea mutării episco-

piel din Caransebeș la Timișoara și ridicarea ei la rangul de mitropolie. În contra acestei mutări se opuseseră însă cu tărie decedatul episcop dr. Iosif Traian Badescu și toți factorii competenți ai vieții publice din Caransebeș, în frunte cu dr. Cornel Corneanu, iar acum după moartea bătrânului arhieru bănățean, unele zlore și cercuri politice lansară din nou această idee.

Din capul locului trebuie să accentuez însă, că românii din Banat nu vor admite niciodată desființarea sau mutarea episcopiei din Caransebeș, fiindcă viața și activitatea româncască dezvoltată secole de-a rândul în jurul ei formau epoci strălucite și de izbândă națională în istoria sbuciumărilor noastre din trecut. Din contră, vor lupta pentru menținerea ei, dar în același timp își vor da toată truda ca să reînființeze vechea episcopie a Timișoarei, pe care să o ridice la rangul unei mitropolii a Banatului cu trei episcopi sufragane: Caransebeș, Vârșeț și Arad.

Episcopiile din Timișoara

În Timișoara există o episcopie catolică, iar mâine se va reînființa episcopia sârbească. În conformitate cu dispozițiunile convențiunii româno-jugoslave li s-a dat dreptul sârbilor ca să-și aibă iarăș episcopul lor la Timișoara, în schimb noi vom înființa o episcopie gr. ort. română la Vârșeț pentru credincioșii noștri din Jugoslavia.

Fără de această situație nu s'ar putea concepe o viață românească mai animată în capitala Banatului fără un arhieru român. Unde funcționează doi episcopi străini de neamul nostru noi trebuie să avem un mitropolit.

Știu din istorie, că românii avuseră în trecut, secole de-a rândul, episcopul lor în Timișoara, iar istoriograful Nicolae Tincu-Velea ne arătase că episcopia românească a Timișoarei funcționase până la sfârșitul veacului al XVII-lea ca mitropolie, având titularii scaunului episcopesc român al Timișoarei rangul de mitropolit.

Iată de ce, prin reînființarea vechei mitropolii a Timișoarei s'ar face o reintegrare în drepturi istorice și s'ar da în același timp satisfacție justelor revendicări ale bănățenilor.

În diferitele sinoade s'a discutat mereu chestiunea reînființării episcopiei Timișoarei, dar niciodată nu s'a preconizat dorința unanimă și hotărâtă a bănățenilor de a se reînființa vechea mitropolie a Timișoarei. La ședințele adunării eparhiale din această primăvară, am ridicat la Arad problema mitropoliei Banatului și de atunci ea a rămas mereu în discuția opiniei publice.

Propunerea congresului metropolitan

Istoricul chestiunii este următorul: congresul metropolitan din Sibiu a adus în anul 1927 o hotărâre ca să se înființeze o episcopie la Timișoara. La

2 Decembrie 1932 Sfântul Sinod a hotărât în principiu că înființarea episcopiei Timișoarei să se realizeze prin mutarea sediului episcopesc dela Caransebeș la Timișoara. În contra acestei hotărâri principale s'a opus atât eparhia Caransebeșului, cât și cea a Aradului. Demnitarii bisericii noastre din Caransebeș nu puteau accepta ideea mutării sediului la Timișoara, iar episcopia Aradului nu putea admite că Timișoara să treacă de sub jurisdicțiunea sa ierarhică la o altă episcopie. Pentru a se împăca aceste două puncte de vedere, s'a ajuns la soluția înființării unei episcopii noi la Timișoara, care să se constituie pe baza unei arondări noi a eparhiilor existente. Această soluție a fost dată printr'un memoriu înaintat de P. S. S. dr. Grigorie Comșa, episcopul Aradului, la ședința Sfântului Sinod din luna Februarie 1933.

În principiu este deci hotărâtă reînființarea episcopiei din Timișoara și înfăptuirea ei nu mai întâmpină nici o greutate. Bănățenii nu sunt însă mulțumiți numai cu atât. Ei vor o mitropolie a Banatului cu sediul la Timișoara și cu trei episcopi sufragane: la Caransebeș, la Vârșeț și la Arad. Din punctul de vedere al cheltuelilor de întreținere și de funcționare a unei mitropolii, bugetul n'ar depăși cu mult cheltuelile unei episcopii, în schimb prin o mitropolie s'ar ridica în capitala Banatului și la granița de vest a țării o fortăreață puternică pentru ortodoxie și pentru naționalismul românesc creator de fapte utile evoluției și întăririi României.

Episcopia Caransebeșului

Episcopia Caransebeșului trebuie și rămâne și în viitor, fiindcă ea îndeplinește o menire istorică în părțile grănicerești ale Banatului, iar episcopia Vârșețului se va înființa pentru păstoria sufletelor desnădăjduite ale fraților noștri din Jugoslavia. Episcopia Aradului va trebui să fie încorporată sub jurisdicțiunea mitropoliei Banatului, fiindcă pe teritoriul eparhiei sale se găsesc multe centre bănățene, cum este de exemplu orașul Lipova, care fusese în trecut chiar sediul unei episcopii românești.

În programul preocupărilor bănățene sunt înscrise în loc de frunte problemele înființării mitropoliei Banatului cu sediul la Timișoara și complectării scaunelor episcopesci din Caransebeș și Vârșeț.

Reproducere după „Viitorul” 25 Iulie 1933

Citiți

«Biserica și Școala»

„Predica pentru copii“

conferință pastorală rostită de inv. preot
Lazar Joja în Șebîș la 1 Iulie 1933.

*Prea Cucernice Părinte Protopop,
Iubiți Frați în Hristos,*

Azi, când sunt îndrumat ca să Vă răpesc câteva momente prin conferința ce am să o cetesc, Vă rog să mă ascultați cu puțină răbdare. Conferința va trata despre „Predica pentru copii“.

Este știut și incontestabil, că la noi Românii, creșterea copiilor înseamnă în cea mai mare parte o sarcină neplăcută. În cele mai multe cazuri, copilul este lăsat să lăncezească în lipsuri și întunec. Urmarea unei astfel de creșteri este dezastruoasă, fiind condamnați, acești copii, să supoarte suferințele bolilor trupești și sufletești. Multe sunt cauzele acestei îndolențe!... Una însă, și cea mai însemnată dintre toate, este neglijența împlinirii datoriilor celor chemați de a da o creștere morală acestor copii. Copilul mic de azi va fi bărbatul virtuos de mâine; fetița de azi va fi mama unei familii de mâine, care, ca cele multe din istorie și Sf. scriptură, își va face datoria, dând o creștere aleasă scumpilor ei copii.

Anastasia n'a lăsat ca se fie vândut copilul ei lezuiților, astfel că Andrei baron de Șaguna de mai târziu, ajunsă ca să pregătească conștiințele naționale ale fiilor săi sufletești, pentru marele act al unirii din zilele noastre. La din contră, poate ar fi ajuns unul din cei mai mari dușmani ai bisericii sale strămoșești.

În primul loc creșterea copiilor se datorește părinților lor, apoi datorința imperativă în creșterea copiilor o au preoții și învățătorii, cari de vor sădi în sufletul maleabil și ductil al copilului sentimente și virtuți nobile, acesta va fi adânc mulțumitor educatorilor săi și nu va fi o sarcină pentru societate, ci fiu credincios al bisericii și cetățean harnic al scumpei sale țări.

Noi preoții avem o misiune însemnată în societate, ... aceia, de a păstori turma încredințată nouă, având drept scop, mântuirea ei. Între credincioșii acestei turme se enumără și copiii, cari și ei la rândul lor vor fi buni sau răi credincioși; aceasta depinde mult și de la noi, cum îi vom crește de mici. Cunoscând deci scopul, care este mântuirea sufletelor, ne vom folosi de mijloace pentru a-l putea atinge. Ca mijloace putem enumăra mai multe, cum sunt: săvârșirea Sf. taine, serviciul divin, păstorația individuală și altele. Tot printre mijloacele de păstorație să numără și catechizarea și predica la copii. Prea Sf. nostru părinte episcop Grigorie zice în „Istoria predicii la Români“ pag. 246: „Și aceasta mântuire trebuie să o predicăm neîncetat“.

Să ne punem întrebarea: Trebuie să predicăm la copii, ori ba? Mulți vor zice că numai asta ne mai lipsește, pe lângă atâtea îndatoriri grele ce avem asupra noastră, (atunci, când suntem dotați așa de slabi). Aceasta să nu fie „pentru că și până acum s'a predicat copiilor de școală. Ori, cum ne-am bucura azi în aceasta țară, scăpați de sub jugul asupritorilor, dacă n'ar fi predicat preotul și în trecut, — începând cu copiii din școala confesională, — mântuirea sufletelor, iubirea de neam și legea strămoșească? Preotul conștiința de misiunea sa a predicat copiilor, predică și azi și va predica și în viitor. Nu-mi pot închipui ca un preot să aducă la taina Sf. mărturisiri și la Sf. împărtășire elevii, fără ca să-i pregătească prin câteva cuvinte despre rolul și însemnătatea tainei ce o primesc. Astfel și cu alte ocazii preotul se va folosi de acest mijloc pentru a forma la copii caracterul moral.

Întotdeauna trebuie să avem în vedere, când predicăm copiilor, vârsta și gradul de dezvoltare al inteligenței lor. Avem la copii vârsta copilăriei, adolescenței și pubertății — putându-i-se spune celei din urmă și faza critică la adulți. Preotul, pe lângă orele catihetice, cari încă fac parte din misiunea pastorală și didactică față de copii, trebuie și e neapărat nevoie să și predice din când în când copiilor. Aceasta o face înainte de a conduce copiii la biserică pentru a asista la serviciul divin, ceea ce s'ar numi „exortație“, sau va opri tineretul la terminarea serviciului, împărțiti pe sex sau vârstă, după cum e pregătit să le predice. — Ce vom predica copiilor? Materialul predicilor la copii cât și la adulți se găsește înepuizabil în Sf. Scriptură, Sf. Tradițiune și Istoria neamului.

Este un rău, însă, ca în predicile noastre și prelegerile catihetice să combatem mai mult răul și prea puțin să încurajăm binele. Iată ce zice d-l G. G. Antonescu, prof. univ. „Rolul cel mai important al educației morale va trebui să fie de aci înainte nu atât de a evita elevului contactul cu răul, ceea ce este aproape imposibil, cât mai ales, de a-l face capabil să lupte contra răului și să-l învingă“. Ca predica să convingă pe copii și să fie reușită, ea trebuie să fie rațională, afectivă și volițională. Rațională, adică să fie înțeleasă pe deplin și să nu lase goluri în sufletul copilului; afectivă, copilul să primească adânc în suflet maximele arătate în predică; volițională, să facă pe copil ca în urma convingerilor raționale însuflețite de sentiment, să-i dea îndbold a voi să împlinească ceea ce înțeles și a aprobat cu inima sa. Deci, înainte de a predica copiilor ne vom pregăti sistematic. Eu nu mai arăt ce este predica în mod intelectualist, aceasta o definește manualul de omiletică. Atât însă accentuez, că înainte de a forma predica să medităm asupra ei. „Meditatio nascit theologum!“ zicea un filozof creștin din cartea „Biserica activă“ de Pr. Calus Turicu.

Predica să întrunească toate condițiile cari ar face-o plăcută copiilor! In caz contrar, mai bine preotul să abandoneze predica pentru copii. In cazul dintâlu, deși predica ajută foarte mult la nobilarea sentimentului religios, totuși sunt de părerea ca ele să fie mai rari, dar când se rostesc astfel să fie pregătite, ca să lase urme neșterse în sufletul copiilor, desvoltând inteligența, sentimentul și voința. Căci, zice dl prof. Nisipeanu în cartea „Religia pentru copii“: „Nu e educator mai deplorabil, decât acela ce educă mereu, la care mereu se vede intenția de a educa, prin sfaturi și prin mania interzicerilor de tot felul. Rezultatul e de-adreptul contrar celui ținut.“

După ce prin meditație vom ajunge la invențiunea predicii, vom distribui părțile ei în așa fel ca să se respecte adevărul biblic și istoric. Predica pentru copii va fi compusă din cuvinte inteligibile, fără să fie nevoile de a-le explica. Aceste cuvinte să fie străbătute de expresii copilărești, din graul popular și cu întorsături obișnuite din basmele poporului. Astfel că prin predică să pătrundem adânc în sufletul copilului, altfel nu ne-ajungem scopul. Deci, să scaldăm vorbele în duh copilăresc, dacă într'adevăr vrem să fim înțeleși și iubiți de cei ce ne ascultă. Preotul să nu cetească predica în fața copiilor, ci să o spună liber, pentru că la mai bun rezultat va ajunge. Lectorul nici când nu va fi ascultat de copii cu interes ca liber vorbitorul. Când predicăm să purtăm privirea dela copii la copii, făcând gesturile când trebuie și modulând vocea după cum se schimbă persoanele din dialogul ce obține în predică. Astfel vom mări interesul la copii și tot odată văzând noi efectul predicii pe fețele copiilor, ni-se va mări dispoziția, făcându-ne să trăim și noi ceea ce predicăm. Altfel copilul nu va fi pătruns până în adâncul sufletului de adevărurile divine din predică. Ca predica să fie vie, interesantă și atrăgătoare depinde de personalitatea păstorului sufletec, care de se va ști purta cu dragoste părintească va fi iubit, ascultat de copii și aceștia la rândul lor vor căuta să mulțumească societatea cu fapte bine plăcute oamenilor și lui Dzeu. — Ar urma ca să arat prin două schițe o predică atât pentru copii cât și pentru adolescenți. Aceasta însă o evit, pentru a o face un alt frate în Hristos, cu o altă ocazie. Astfel de predici putem afla în cartea „Tineretul României“ pag. 163 a Prea Sf. S. părintelui episcop Grigorie.

Deși se spune mereu și auzim accentuându-se la tot pasul, că învățământul și creșterea morală a copiilor, în scumpa noastră țară, lasă mult de dorit, trebuie să spunem scurt și răspicat, că am înaintat, progresând în această latură pastorală și educativă, lată ce spune d-l G. G. Antonescu în cartea d-sale (pag. 44) „Educația morală în școala românească“:

„Cu toate acestea nu putem nega un fapt înbucurător pentru progresul școlii românești: problema educației morale a fost, în sfârșit, pusă și de condu-

cătorii școlii noastre și lupta pentru soluționarea e practică a început“. Prin urmare să nu căutăm desamăgiri în activitatea noastră pastorală, ci mai vârtos să ne întărim forțele de a lupta contra uneltirilor mârșave, cari caută să sape la temelii Sf. noastre biserici. Să zicem și noi Ps. c. 27. „Domnul este lumina și mântuirea mea, de cine să mă tem?“ Mulți își închipuie că biserica a rămas îndărăt față de civilizația care evoluează pas cu pas. Aceasta să nu ne descurajeze. Iată ce zice d-l Georges Urbain, profesor de chimie generală din Sorbona în conferințele ținute în București pe la sfârșitul lunii Aprilie a. c. (Rev. „Natura“ Nr. 6/1933 pag. 5): „Adevărata civilizație nu e radio, aeroplanul, mașinele ș. a., ci înălțarea gândirii și a caracterului“. Deci, meditănd, să ne înălțăm gândirea și caracterul, ca să fim demni de numele ce cu cinste îl purtăm. Făcându-ne datorii ne putem aștepta la un viitor mai bun al Sf. noastre biserici; iar noi ca slujitorii al altarului ne vom bucura de cea mai mare plată posibilă: cu conștiința împăcată că ne-am îndeplinit misiunea.

INFORMAȚIUNI.

Personale P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, după Congresul studenților universitari s'a dus la Borsec, să-și continue cura de recreație. Va reveni în 6 Septembrie, când va face vizitații canonice în părțile Hălmașului, când va sfinți monumentul Eroilor din Hălmașiu.

Conferință. Studentul Petru Fillmon, dela Facultatea Teologică din Cernăuți, a ținut în duminica trecută, în comuna Jullța, o conferință despre desbinarea bisericii ardenele la 1700. Conferința s'a ținut în numele societății „Arboroasa“, în curtea bisericii și în fața multor creștini, cari au auzit de cauzele materiale pentru care au defecționat uniții dela biserica mamă.

Inscrierile la Școala Normală din Arad. La Școala Normală, în cl. I. sunt vacante 30 locuri. Taxele anuale, pentru școală și internat, fac 6.000 lei, plătibili în trei rate. Elevii, al căror părinți locuiesc în Arad, pot să ceară să fie externi, plătind taxa de 1.500 lei pe anul întreg. Conform Regulamentului nu pot fi primiți decât aceia cari au cel puțin patru clase primare terminate cu succes și au vârsta între 12 și 15 ani. Doritorii își vor înainta cererile cel târziu până la data de 31 August a. c. Examenul de admitere se va ține în 9 Sept., ora 8 a. m. La caz dacă Ministerul nu va retrage bursele, cei mai bine notați și lipsiți de mijloace vor putea primi burse, respectiv semiburse, însemnând aceasta o reducere de 3500 lei, respectiv 1750 lei. In celelalte clase înscrieri se pot face numai prin transferări dela alte școli normale. Lămuriri mai detaliate se dau la cancelaria Școlii.

Frații preoți, cari au participat la pelerinajul dela 15 August a. c. la sf. Mre H Bodrog, sunt rugați a mi comunica de urgență tot ce știu în legătură cu *sf. minune* cu fetița, care a căpătat graiul la 11 ani. In deosebi: *ora la care au vorbit cu ea și ce cuvinte a rostit*, în ce împrejurări?

Arhim. Morușca.

Dela Asociația învățătorilor din jud. Arad. Secretarul acestei Asociații ni-a trimis un comunicat, ca răspuns la articolușul „Adunarea generală a asociației învă. din județul Arad”, publicat în Nrul 32 al revistei noastre, de învățătorul preot Petru Ciongradi.

În comunicat se spune că d. Ciongradi a denunțat adevărul, căci Asociația n'a decis ca „întreaga avere a bisericilor să treacă în posesiunea statului”, cum a scris d. Ciongradi, ci hotărârea adunării generale este următoarea: „Toate edificiile și averile foste averile școalelor confesionale ort. rom și gr. cath, cari până la anul 1919 au servit scopuri școlare, să fie redată prin lege destinație pentru care au fost sortite. Venitul pământurilor școlare să fie întrebuințat pentru scopuri școlare”.

Comunicatul nu-l putem publica în întregime pentru că nu este destul de obiectiv. Conduita revistei cere să nu jignească pe nimeni.

Noi credem că dl. Ciongradi n'a concretizat destul de fericit fraza în care spune că Asociația învățătorilor a decis ca averea bisericilor să treacă în posesiunea statului. Trebuia să spună că averea bisericilor, care a servit la întreținerea școalelor confesionale.

Noi știm că Biserica noastră și-a jertfit agonișea proprie ca să edifice școli confesionale.

Biserica reclamă și va reclama totdeauna și edificiile și pământurile cari au servit scopurilor școalei noastre confesionale, căci nu știm ce aduce vremea și împrejurările. Biserica își va susține todeauna dreptul de-a avea școli confesionale.

Cazul este în Franța, Spania și alte țări.

Licitație minuendă.

Consiliul parohial ort. rom din Izvin publică licitație verbală pe ziua de 10 Septembrie 1933 ora 11 a. m., care se va ține în Sfta biserică, pentru darea în întreprindere a renovării acoperișului bisericii după planul și devizul cari se pot vedea la oficiul parohial.

Condițiunile de licitare sunt formulate în hotărârea consiliului parohial din 20 Aug. 1931. Izvin, la 20 August 1933.

Traian Iiie
paroh, cond. of. par.

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei din Șetin, devenită vacantă prin decedarea preotului Pavel Mercea, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul eparhial „Biserica și Școala”. Beneficiile împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Sesia parohială de 32 jug. pământ arabil,
2. Suma corespunzătoare votată pentru răscumpărarea birului,
3. Stolele legale,
4. Locuință în natură,
5. Intregirea dotației dela stat.

Parohia este de clasa I (intâia). Dela reflectanți se cere cvalificațiunea reglementară de clasa I (Primă). Alesul va servi și predica regulat la rândul său. Va catehiza la școalele primare din loc, la clasele pentru cari va fi designat. Va plăti impozitele după beneficiul din parohie.

Reflectanții se vor prezenta în timpul concursului în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a se face cunoscuți în cele rituale și oratorice, având avizul prealabil al protopopului tractual.

Cererile de concurs se vor adresa Consiliului parohial din Șetin și se vor înainta Prea Onor. Oficiu protopopesc ort. rom. din Arad.

Consiliul parohial ort. rom. Șetin.

In înțelegere cu *Traian Vațian*, protopop.

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna Ghiroc, se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială în estenziunea ei de azi și o grădină aparținătoare casei parohiale.
2. Birul legal, conform coalei B.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
5. Locuință în natură.

Preotul ales va predica totdeauna, când va fi cu rândul la biserică, va suporta toate impozitele după venitul său din parohie.

Va avea să catehizeze la școalele primare din loc, fără altă remunerație din partea comunei bisericesti.

Jumătate din venitul din parohie îi compete văduvei preotese *Ecaterina Voniga*, până la 8 Iulie 1934.

Parohia fiind de clasa I (PRIMA), dela recurenți să cere să aibă cvalificațiunea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare, în sf. biserică din Ghiroc, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorice, conformându-se strict art. 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de actele necesare, adresate consiliului parohial din comuna Ghiroc, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ortodox român din Timișoara-Iosefin, str. Mircea Vodă Nr. 6.

Ghiroco, din ședința consiliului parohial, ținută la 16 Iulie 1933.

In înțelegere cu *Dr. Patrachie Țucra* m. p. protopopul Timișorilor.

3—3